

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **I. A.,** zastoupený Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, č. j. 59 Az 28/2003 – 18, ze dne 4. 2. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-5542/VL-07-04-2003 ze dne 29. 10. 2003. Rozhodnutím správního orgánu byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Žalovaný tak postupoval správně, zamítl-li její žádost jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Rovněž námitky, které se týkaly nedodržení procesního předpisu žalovaným nejsou důvodné. Z obsahu spisu vyplývá,

že žalovaný se žádostí žalobkyně zabýval odpovědně a svědomitě, vycházel přitom ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění jeho rozhodnutí je zřejmé, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

V kasační stížnosti ze dne 20. 2. 2004 uplatňuje stěžovatel důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Soud předně nesprávně posoudil otázku aplikace ust. § 16 zákona o azylu žalovaným, když stěžovatel jako nečlen zločineckých struktur splňuje podmínky udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu. Žalobce poukazuje rovněž na čl. 65 Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, podle níž tam, kde místní obyvatelstvo páchá diskriminační či jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je státní orgány vědomě tolerují nebo odmítají, či nejsou schopné zajistit účinnou ochranu. Důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v tom, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného skutkového stavu pak nebylo možné spravedlivě rozhodnout. Důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) je podle stěžovatele naplněn tím, že soud nesprávně právně posoudil otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Žalovaný se přitom dopustil porušení ustanovení správního řádu, když nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Rovněž odůvodnění rozhodnutí žalovaného stěžovatel považuje za nedostatečné. Stěžovatel má nakonec za to, že splňuje zákonné podmínky ust. § 91 zákona o azylu, a tudíž se na něj vztahuje překážka vycestování. Přitom odkazuje na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2001.

Správní orgán ve svém vyjádření ze dne 13. 4. 2004 popírá oprávněnost námitek kasační stížností vznesených. Má za to, že jak rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě byla vydána v souladu s právními předpisy. Odkazuje přitom na správní spis, zejm. podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Žádost o udělení azylu na území České republiky byla stěžovatelem podána dne 21. 10. 2003, pohovor k žádosti byl proveden dne 25. 10. 2003 v přijímacím středisku V. na žádost žalobce v jazyce ruském za přítomnosti tlumočnice. Ukrajinu stěžovatel opustil v srpnu 2002 poté, co byl dlouhodobě vydírán neznámými soukromými osobami. Vše začalo vloupáním do skladu, kde pracoval. Pachatelé nebyli odhaleni, a za odpovědnou osobu byl majitelem firmy označen stěžovatel. Majitel mu přestal vyplácet mzdu a požadoval další peníze. Stěžovatel na něj podal trestní oznámení, toto však vzal zpět poté, co mu začalo být ze strany zmíněných soukromých osob vyhrožováno. Tyto osoby, zjevně najaté majitelem firmy, na něm rovněž vymáhaly náhradu škody. Stěžovatel se rozhodl vydělat peníze na cestu a Ukrajinu opustit, když požadovanou částku by stejně nebyl schopen získat. Od srpna 2002 do října 2003 pobýval v ČR načerno, o azyl žádá s cílem legalizovat si zde pobyt.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Podle ust. § 12 zákona č. 325/1999 Sb. se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,

jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ust. § 2 odst. 6 cit. zákona se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle ust. § 16 odst. 2 cit. zákona lze takové rozhodnutí vydat nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení o udělení azylu.

Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že správní orgán má povinnost zjišťovat podmínky pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu pouze v případě, že žadatel o azyl důvody zde uvedené alespoň tvrdí. V daném případě však stěžovatel ve správním řízení netvrdil, že je v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Bezprostředním důvodem žádosti o azyl byly v daném případě problémy se soukromými osobami mimo státní struktury. Z výpovědí stěžovatele vyplynulo, že se s žádostí o pomoc proti takovému jednání fyzických osob obrátil na policii, posléze však své trestní oznámení vzal zpět. Soud souhlasí, že za určitých okolností může být negativní chování soukromých osob přičteno státu, a to např. tehdy, když domovský stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním nebo takové jednání schvaluje či podporuje, jak to ostatně vyplývá ze znění ust. § 2 odst. 6 cit. zákona. Z výpovědí stěžovatele ve správním řízení však vyplývá, že policie mu svou pomoc neodmítla. Vzal-li následně stěžovatel své trestní oznámení zpět, nelze podle Nejvyššího správního soudu interpretovat nulový výsledek trestního řízení tím způsobem, že došlo k odmítnutí pomoci nebo dokonce ke schvalování či k podpoře odsouzeníhodného jednání těchto soukromých osob, a proto takové jednání nemůže být podle soudu přičteno státu a nelze jej tak považovat za pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 6 zákona č. 325/1999 Sb. Důvody tvrzené stěžovatelem ve správním řízení nejsou z hlediska aplikace zákona o azylu právně relevantními. Argument obsažený v kasační stížnosti, že stěžovatel byl součástí sociální skupiny „nečlenů zločineckých struktur“ a z tohoto důvodu byl pronásledován, je pak v kasační stížnosti uplatněn poprvé, Nejvyšší správní soud k němu proto v souladu s ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlížel. Jen jako poznámku obiter dictum proto uvádí, že ani tuto námitku by nebylo možné přijmout. Jak již Nejvyšší správní soud judikoval, tzv. „nečleny zločineckých struktur nelze považovat za sociální skupinu ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu (viz rozhodnutí publikované ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 401/2004). Za této situace proto žalovaný správní orgán, a následně ani Krajský soud v Ostravě povinnost zjišťovat důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu neměly. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění stížního důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Shledáno rovněž nebylo naplnění důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., konkrétně že žalovaný provedl dokazování nedostatečným způsobem. Tuto námitku stěžovatel dále nekonkretizuje, resp. uvádí pouze, že měl ve svém postavení omezené možnosti označit důkazy o své perzekuci. Podle Nejvyššího správního soudu je třeba mít za to, že hodlá-li žalovaný přijmout rozhodnutí podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona

č. 325/1999 Sb., musí být jeho dokazování zaměřeno na prokázání skutečností rozhodných pro aplikaci cit. ustanovení a nikoliv např. na prokázání skutečností rozhodných podle ust. § 12 cit. zákona. Z rozhodnutí žalovaného, jakož i ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný si opatřil dostatečné důkazy ohledně toho, že podmínky pro zamítnutí žádosti stěžovatele o udělení azylu podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. jsou splněny. Za takových okolností nelze považovat uvedenou námitku za důvodnou, neboť Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že postavení stěžovatele ve správním řízení na jeho schopnost a možnost předložit důkazy rozhodné z hlediska aplikace cit. ustanovení vliv mít nemohlo.

Námitka, v jejímž důsledku má být podle stěžovatele naplněn důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., svým obsahem podřaditelná spíše ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., spočívá v údajném nesprávném posouzení žalobou tvrzených procesních vad správního řízení soudem. Stěžovatel v této souvislosti znovu zdůrazňuje své přesvědčení, že v řízení před správním orgánem bylo nedostatečně provedeno dokazování. Za nedostatečné považuje rovněž odůvodnění rozhodnutí žalovaného, jeho rozhodnutí tudíž neodpovídá ust. § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). K otázce dokazování v řízení před správním orgánem se Nejvyšší správní soud vyjádřil výše. Námitku porušení ust. § 47 odst. 3 správního řádu pak stěžovatel v kasační stížnosti žádným způsobem blíže neji nespecifikoval. Nejvyšší správní soud tedy po zběžném zjištění, že v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je uvedeno, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, jaké úvahy byly při hodnocení důkazů vedeny a na základě kterých právních předpisů bylo rozhodováno, neshledal tuto námitku stěžovatele důvodnou a ztotožnil se tak se závěry krajského soudu.

K námitce nesprávného posouzení existence překážky vycestování Nejvyšší správní soud v souladu se svou dosavadní judikaturou uvádí, že v případě, kdy Ministerstvo vnitra rozhoduje o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné ve smyslu ust. § 16 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., je výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 cit. zákona výrokem nadbytečným. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona, neboť za takové lze považovat pouze rozhodnutí, kterým ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 téhož zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. Námitka stěžovatele, že rozhodnutí žalovaného trpí vadou, neobsahuje-li výrok o existenci či neexistenci překážky vycestování podle ust. § 91 zákona o azylu je proto neoprávněná, neboť rozhodnutí žalovaného tento výrok obsahovat nemělo. Rozhodl-li správní orgán tak, že žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 zákona o azylu, nemohl již tuto dále posuzovat podle ust. § 12, tudíž ani podle ust. § 13, resp. § 14 zákona o azylu a v důsledku toho ani podle ust. § 91 zákona o azylu.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) ani d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí

na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. února 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu